

ՀՍՍՌ Պետ. Մանկ. Ինստիտուտի Հեռակա բաժին

ԼԵԶՎԱԳՐԱԿԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

I կուրս. 1940—41 ուսումն. տարի

ՄԵԹՈԴԱԿԱՆ ՅՈՒՑՄՈՒՆԲ

Գրաբարի իմֆնուրույն աշխատանքների համար

Գրաբարի ուսումնասիրությունն առաջին հայացքից կառաված է լեզվական որոշ դժվարությունների հետ, սակայն այդ դժվարությունները շատ հեշտությամբ կարելի է հաղթահարել, եթե հեռակայողների կողմից հանդես բերվի մաքսիմում էներգիա և սեր դեպի գիտական զիսցիպլինի ուսումնասիրությունն ընդհանրապես և գիտակցական վերաբերմունք դեպի գրաբարի ուսումնասիրության անհրաժեշտությունը՝ մասնավորապես:

Մեր այս մեթոդական ցուցմունքը թեկուզ չի փոխարինի կենդանի դասախոսին, սակայն նրա ինքնուրույն ուշադիր ու ճշգրիտ կիրառումը կհարթի գրաբարի ինքնուրույն ուսումնասիրության ուղին և կզյուրացնի ծրագրով պահանջվող նյութի արագ յուրացումը:

Գրաբարի ուսումնասիրությունը պետք է սկսեք գրաբարի հնչյունների արտաբերումից, տառերի համապատասխան հնչյունները լավ յուրացնելուց:

Հարկավոր է ուշադիր կարգալ և ճիշտ արտաբերել գրաբար տեքստները: Պետք է կարգալ բարձրաձայն, կարգալուց հետո նույնությամբ արտապրել տետրակում: Բոլոր տառերը գրվում են այնպես, ինչպես աշխարհաբարի տառերը:

Անհրաժեշտ է ոչ միայն կարգալ և ծանոթանալ, այլև հիմնովին յուրացնել բովանդակությունը:

09 APR 2013

Նախ պետք է կարգաք գրաքար ամբողջ հոգովածը սկզբից մինչև վերջ, դանդաղ, ուշադիր, ճիշտ. տիրապետեք գրաքարի ընթերցանության տեխնիկային և ապա անցնեք թարգմանության. պետք է թարգմանել ոչ թե առանձին-առանձին բառերով, այլ նախադասություններով, այսպես՝ ձմեռն էանց—ձմեռն անցավ. անձրեվը անցին—անձրեվներն անցան. և գնացեալ մեկ-նեցան—և գնալով հեռացան: Այս եղանակով շարունակում եք մինչև հոգովածի վերջը: Թարգմանության ժամանակ պետք է ուշադրություն դարձնեք շարահյուսության վրա, նախադասության անդամների դասավորության վրա, որը տարբերվում է աշխարհաբարից. օրինակ՝ Ժամանակ հատանելոյ ենաս. այս նախադասությունը թարգմանելիս պետք է սկսեք նախադասության վերջից և դաք դեպի առաջին բառը, այսպես՝ հասավ էակուն ժամանակը, կամ ձայն տաարակի լսելի եղև յերկրի մերում. ակսենք վերջին բառից՝ մեր երկրում լսվեց տաարակի ձայնը: Ուշադրություն դարձրեք այն հանգամանքի վրա, որ գրաքարում հատկացուցիչը մեծ մասամբ գրվում է հետագայ, մինչդեռ աշխարհաբարում բոլորովին հակառակն է: Օրինակ՝ գրաքարում—այգիք մեր, իսկ աշխարհաբարում՝ մեր այգիները. գրաքարում—ձայն տաարակի, աշխարհաբարում—տաարակի ձայնը և այլն: Թարգմանության ժամանակ անհրաժեշտ է հիշել այս վարկեր հանգամանքը:

Թարգմանելիս պետք է օգտագործել բառարան. դիտել արտահայտությունների գրաքարյան ձևերը և նրանց համապատասխան աշխարհաբարը. կարգալ, սովորել այդ բառերն ու արտահայտությունները: Չանցնեք առաջ, մինչև բոլորովին չյուրացնեք նախորդը, եթե որեկ գովարտությունների հանդիպելու լինեք, անմիջապես դիմեցեք Հեռակա բաժնին, համոզված լինելով, որ դուք անմիջապես պատասխան կստանաք:

Այնուհետև ծանոթանում եք գրաքարի եզակի ու հոգնակի թվերին: Թվերի կազմությանը ծանոթանալուց և այն յուրացնելուց հետո, վարժություններ եք կատարում՝ աշխարհաբար բառերի եզակին դարձնելով գրաքարի հոգնակի:

Բայերի մշակումն սկսում եք օժանդակ բայի խոնարհումից, որին պետք է շատ լավ տիրապետել, որովհետև օժանդակ բայի վերջավորությունները կրկնվում են խոնարհման մյուս

ձևերի մեջ. չորս լծորդության բայերի խոնարհումը մշակելու ժամանակ նպատակահարմար է նախ յուրացնել և լծորդի խոնարհման 3 գլխավոր ժամանակները (ներկա, անցյալ անկատար և անցյալ կատարյալ), ապա անցնել ի, ա և աւ խոնարհման, այլապես դժվար կլինի չորսի խոնարհումը յուրացնել միաժամանակ: Անհրաժեշտ է կատարել շատ վարժություններ յուրաքանչյուր լծորդության հիմնովին տիրապետելու համար:

Գոյական անունների հոլովման ժամանակ անհրաժեշտ է ուշադրություն դարձնել գլխավոր հոլովների՝ սեռական, գործիական հոլովների վրա, ուսումնասիրել հոլովների կազմության օրինաչափությունը, գլխավոր ուշադրությունը սեռեկ սեռականի վրա, որից կազմվում են գրեթե մնացած հոլովները, թե՛ կազմվում և թե՛ հոգնակիում:

Ոչ մի տարակույս չկա, որ կանոնները պետք է լավ յուրացնել, որպեսզի հնարավոր լինի հոգովածի հասկանալը. առանց քերականական օրենքների յուրացման, անհնարին է ընդհանրապես օտար լեզվի յուրացումը, և այն էլ առանց կենդանի դեկավարության: Նույն կարգով ու հղանակով շարունակում եք ուսումնասիրել ծրագրով նախատեսված ամբողջ մատերիալը: Որպեսզի աշխատանքը տարվի պլանաչափ ձևով, գրա համար անհրաժեշտ է ծրագրում նշած ամբողջ ուսումնասիրելիք նյութը դասավորել ըստ ժամերի և օրերի և, խստիվ հետևելով ձեր սահմանած պլանին, կատարել այն անթերի: Ծրագրված, պլանային աշխատանքն անթերի ու բարեխղճորեն կատարելով, անպայման կհասնեք դրական ու արդյունավետ հետևանքի:

Երբ այսպես պլանաչափ աշխատելով սպասում եք ուսումնասիրելիք ամբողջ նյութը (համաձայն ձեզ ուղարկված ծրագրի) և բավարար չափով տիրապետում նրա յուրացմանը, այնուհետև ձեռնարկում եք ձեզ ուղարկված կոնսորտ աշխատանքի թեմայի մշակմանը:

Դրաքարի ուսումնասիրության համար որպես ձեռնարկ մեր վորդից առաջադրված է Ա. Առաքելյանի «Դրաքարի իմֆունսուցման ձեռնարկը», որը ներկայումս սպասված է և ձեզ մուծ է ձեռք բերել Հեռակա բաժնի լեզվագրական և պատմական ֆակուլտետների բարձր կուրսերի ուսանողներից: Ձեզ ուղարկված թե՛ ծրագիրը և թե՛ կոնսորտ աշխատանքի թեման ամբողջովին

10.745

կադմված է այդ ձևաչափի հետևություններ: Այդ հանգամանքը
կրկնակի չափով անհրաժեշտ է դարձնում ձեռքի տակ այդ ձեռ-
նարկի ունենալը:

Այս տարվանից հատուկ ուշադրություն է դարձվելու մեր
կողմից հեռակայությունների կոնտրոլ աշխատանքների վրա, թե որ-
չափ բարեխղճորեն են կատարված այդ աշխատանքները և ու-
ղարկված նշանակված ժամկետին: Այդ հանգամանքը հաշվի
կառնվի ամառային սեփականությունն ունեցող առարկայի ստուգման
ժամանակ:

Չներկայացնողները քննություն չեն թույլատրվի:

ԼՆՋՅԱՆԻ ԿԵԿՈՆԱՏ.

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0248608

491.99(077)
35-64